

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO RADA I MIROVINSKOGA SUSTAVA

HRVATSKA KOMORA
INŽENJERA GRAĐEVINARSTVA

Primljeno:	02-05-2016	
Klasifikacijska oznaka	100-01/16-01/51	Org. jed.
Urudžbeni broj	500-00-16-2	Prij. Vrij.

KLASA: 110-01/16-01/47
URBROJ: 524-03-01-01/1-16-2

Zagreb, 15. travnja 2016.

HRVATSKA KOMORA INŽENJERA
GRAĐEVINARSTVA
n/p predsjednika
Zvonimira Severa, dipl. ing. građ.
Ulica grada Vukovara 271
10000 ZAGREB

PREDMET: Tumačenje propisa o radu i mirovinskom osiguranju
- mišljenje, daje se

VEZA: Vaša KLASA: 100-01/16-01/51, URBROJ: 500-00-106-1, od
31. ožujka 2016.

Poštovani,

Povodom Vašeg upita, upućujemo Vam slijedeće mišljenje.

U smislu Zakona o radu („Narodne novine“, broj 93/14), kao općeg propisa, poslodavac je fizička ili pravna osoba koja zapošljava radnika i za koju radnik u radnom odnosu obavlja određene poslove. Radni odnos zasniva se sklapanjem ugovora o radu. Sukladno navedenom, u smislu Zakona o radu, pod pojmom zapošljavanja radnika podrazumijeva se zasnivanje radnog odnosa sklapanjem ugovora o radu.

Dakle, samostalno obavljanje djelatnosti od strane određene fizičke osobe, u smislu citiranog Zakona, nije zapošljavanje niti rad i obavljanje određenih poslova za poslodavca (fizičku ili pravnu osobu), pa fizičke osobe koje obavljaju određenu djelatnost u skladu s drugim posebnim propisima kojima se uređuju uvjeti za obavljanje te djelatnosti, kao što su to ovlaštene inženjeri građevinarstva koji samostalno obavljaju djelatnost u vlastitom uredu registriranom ili upisanom u odgovarajući upisnik ureda za samostalno obavljanje poslova projektiranja i/ili stručnog nadzora građenja, te koje su u skladu s time, i osigurane prema posebnim propisima o obveznim osiguranjima, nisu radnici u smislu Zakona o radu.

Također, više ovlaštenih inženjera građevinarstva koji samostalno obavljaju djelatnost zajedno u zajedničkom uredu prema posebnom propisu, ne zasnivaju radni odnos u smislu Zakona o radu, niti sklapaju ugovor o radu, već samo obavljaju djelatnost u zajedničkom uredu, a međusobna prava i obveze uređuju posebnim ugovorom u skladu s člankom 21. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja („Narodne novine“, broj 78/15).

Naglašavamo da, ne ulazeći pri tome u tumačenje odredbi Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja, ovlaštenu inženjera građevinarstva koji samostalno obavlja djelatnost u svojem uredu ili u zajedničkom uredu prema posebnom propisu, može kao fizička osoba, biti poslodavac nekome drugom inženjeru ili radniku druge struke, i da za to u smislu

Zakona o radu, nema zapreke. Isti je slučaj i sa pravnom osobom registriranom za poslove projektiranja i/ili stručnog nadzora građenja, koja u smislu Zakona o radu, može biti poslodavac, a koja štoviše, u smislu članka 22. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja, mora u obavljanju tih poslova imati zaposlenog ovlaštenog arhitekta ili ovlaštenog inženjera.

Posebno napominjemo da mjerodavno tumačenje Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja, posebno pojmova zapošljavanja i uvjeta za zapošljavanje na poslovima projektiranja i/ili stručnog nadzora građenja, može dati samo Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, obzirom na to da je riječ o propisu za čiju je provedbu ono nadležno.

Obzirom na to da ste u Vašem podnesku zatražili i odgovore s područja mirovinskoga osiguranja, o kategorijama obvezno osiguranih osoba i o doprinosima u odnosu na osobe koje samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost, dostavljamo Vam i odgovor Uprave za mirovinski sustav ovoga Ministarstva.

Zakon o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj: 157/13, 151/14, 33/15 i 93/15 – u daljnjem tekstu: ZOMO) propisuje razliku između osoba koje samostalno obavljaju neku djelatnost od onih koje obavljaju nesamostalan rad u odnosu na način uspostave mirovinskog osiguranja, kao i u pogledu plaćanja doprinosa za mirovinsko osiguranje.

Tako je člankom 10. stavkom 1. točkom 2. ZOMO-a propisano da su obvezno osigurane u mirovinskom osiguranju osobe koje u skladu s posebnim propisima samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost, kao što su odvjetnici, privatni zdravstveni radnici, umjetnici, novinari, odgajatelji, lektori i prevoditelji, primalje, predstavnici obiteljskog doma, fizička osoba koja samostalno kao profesionalnu djelatnost obavlja poslove savjetovališta i usluga pomoći i njege u kući i drugi (dakle, izrijeком nisu navedene sve osobe koje mogu u skladu s posebnim propisima samostalno obavljati profesionalnu djelatnost), a osiguranje im se uspostavlja na temelju dozvole za obavljanje djelatnosti odnosno upisa u registar koji vode nadležno tijelo ili profesionalne udruge.

S druge strane, radnicima koji obavljaju nesamostalan rad (na temelju ugovora o radu za poslodavca) osiguranje se uspostavlja na temelju prijave poslodavca (članak 9. ZOMO-a).

Zakonom o doprinosima (Narodne novine, broj: 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14 i 143/14) propisani su različiti načini plaćanja i izračuna doprinosa, s obzirom na to, između ostaloga, obavlja li se rad kao samostalan ili nesamostalan.

Samostalno obavljanje djelatnosti se od nesamostalnog rada bitno razlikuje po tome što samostalna djelatnost zahtijeva, između ostaloga, rad u punom vremenu, samostalnost u radu i odgovornost za štetu koja bi mogla nastati iz takve djelatnosti. Zbog specifičnosti tih zanimanja kao i prava i obveza koje proizlaze iz takvog obveznog osiguranja prema ZOMO-u i Zakonu o doprinosima te drugih propisa (poreznih propisa, propisa o svakoj od tih djelatnosti), postoji znatna razlika u pravima i obvezama kod obavljanja nesamostalnog rada od obavljanja samostalne djelatnosti.

Što se tiče zaposlenja u uredu za samostalno obavljanje djelatnosti, ZOMO ne propisuje obvezu da osobe koje u skladu s posebnim propisima samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost moraju biti zaposlene na temelju ugovora o radu u tom uredu. Također, ukoliko je osoba zaposlena temeljem ugovora o radu u drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi, samostalnu djelatnost može obavljati kao drugu djelatnost, ovisno o mogućnostima propisanim posebnim propisima.

S poštovanjem,

POMOĆNICA MINISTRICE
Karolina Ivanković